

ระบบการจัดการอาหารในโรงเรียน

สมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งที่หก

ได้พิจารณารายงานเรื่องระบบการจัดการอาหารในโรงเรียน^๑

รับทราบ ว่าระบบการจัดการอาหารในโรงเรียน ที่ผ่านมายังไม่มีประสิทธิผลเพียงพอในการแก้ไขปัญหาทุพโภชนาการทั้งขาดและเกินในภาพรวมคุณภาพอาหาร ความปลอดภัย และการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อพฤติกรรมบริโภคที่ดีของเด็กและเยาวชน ปัญหาเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพและระดับสติปัญญาต่อภาวะเศรษฐกิจและสังคม เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ

ตระหนัก ว่าการพัฒนาการจัดการอาหารในโรงเรียน การให้ความสำคัญของรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการบูรณาการ การดำเนินงานในทุกภาคส่วน มีความสำคัญต่อคุณภาพอาหาร ความปลอดภัยด้านอาหาร ความมั่นคงด้านอาหารและอาหารศึกษา

ตระหนัก ว่าการปรับปรุงการบริหารจัดการกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน ประถมศึกษาให้มีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยแก้ปัญหาทุพโภชนาการในเด็กและเยาวชนได้

เห็นด้วย ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นหน่วยงานสำคัญ ในการสนับสนุนและส่งเสริมให้ระบบการจัดการอาหารในโรงเรียนในพื้นที่ที่มีประสิทธิภาพ

อ้างถึง ยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาภาวะน้ำหนักเกินและโรคอ้วน จากสมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งที่ ๒ ที่แนะนำให้มียาอาหารสุขภาพจำหน่ายในโรงเรียน ควบคุมมิให้มีการจำหน่ายและบริการอาหารประเภท ไขมัน น้ำตาล โซเดียมสูงในบริเวณโรงเรียน และกำหนดกฎเกณฑ์ข้อบังคับในการควบคุมกิจกรรมการ ส่งเสริมการขายอาหารประเภทไขมัน น้ำตาล โซเดียมสูงในโรงเรียนเป็นยุทธศาสตร์ที่ควรส่งเสริมในการ พัฒนาระบบการจัดการอาหารในโรงเรียน

จึงมีมติดังต่อไปนี้

๑. รัฐบาลโดยคณะกรรมการอาหารแห่งชาติ ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานประสาน หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สมาคมผู้ประกอบการ และองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ผลักดันให้ “ระบบการจัดการอาหารในโรงเรียน” เป็นระเบียบวาระแห่งชาติ ระเบียบวาระของจังหวัด และระเบียบวาระของท้องถิ่น

๒. ขอชื่นชมกระทรวงสาธารณสุข โดยสำนักโภชนาการ กรมอนามัยที่ยินดีเป็นเจ้าภาพหลักในการ ประสานกับ สำนักส่งเสริมสุขภาพ สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ กรมอนามัย สำนักงานคณะกรรมการ อาหารและยา สำนักส่งเสริมและสนับสนุนอาหารปลอดภัย กรมควบคุมโรค ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาค วิชาการ และภาคประชาชน เร่งรัดพัฒนาและดำเนินการให้ได้ตาม “มาตรฐานการจัดการอาหารในโรงเรียน

และคู่มือการพัฒนาไปสู่มาตรฐาน” และ “มาตรฐานอาหารในโรงเรียน” ให้เพิ่มความสำคัญกับคุณภาพอาหาร ความปลอดภัยทางอาหาร ความมั่นคงทางอาหาร และอาหารศึกษา พัฒนาระบบสนับสนุน กำกับ ติดตาม ประเมินผลและส่งเสริมการนำมาตรฐานไปใช้ในโรงเรียนทุกสังกัดและรายงานต่อคณะกรรมการอาหาร แห่งชาติรับทราบ

๓. ขอให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย พัฒนากฎระเบียบหรือแนวทางที่ เอื้อต่อการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการกำหนดเป็นหลักเกณฑ์ในการจัดทำ แผนพัฒนาระบบการจัดการอาหารของนักเรียนในโรงเรียนทุกสังกัดอย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ดังนี้

๓.๑ วางแผนร่วมกับโรงเรียน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่เกี่ยวข้อง ทบทวนและปรับปรุง กฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคในการจัดอาหารกลางวันให้นักเรียนทุกคน พัฒนาระบบในการบริหารจัดการ ทรัพยากรบุคคล องค์กรความรู้ งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ภายใต้ข้อมูลและสถานการณ์ที่เหมาะสมของ ภาวะเศรษฐกิจ โดยคำนึงถึงคุณภาพอาหาร ความปลอดภัยด้านอาหาร ความมั่นคงทางอาหารและอาหาร ศึกษา ให้สอดคล้องกับความเชื่อ ศาสนาและวัฒนธรรมการบริโภคของพื้นที่

๓.๒ ทบทวนการบริหารจัดการอาหารเสริม(นม)โรงเรียนที่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์และ แนวทางปฏิบัติโครงการอาหารเสริม(นม)โรงเรียนโดยมอบให้โรงเรียนและหน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียน หน่วยบริการสาธารณสุขในพื้นที่และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ดำเนินการควบคุม กำกับ กระบวนการ จัดซื้อจัดจ้าง การขนส่ง การจัดเก็บ การจ่ายแจก และการตรวจสอบคุณภาพ

๓.๓ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคการเกษตรในพื้นที่โดยสนับสนุน การสร้างแหล่งอาหาร ทางการเกษตรในพื้นที่และใช้ผลผลิตทางการเกษตรที่ปลอดภัยจากพื้นที่

๓.๔ ส่งเสริมการใช้ “มาตรฐานการจัดการอาหารในโรงเรียนและคู่มือการพัฒนาไปสู่มาตรฐาน” และ “มาตรฐานอาหารในโรงเรียน” ที่พัฒนาในมติข้อ ๒ และพัฒนากลไกควบคุมระบบสุขภาพ คุณภาพ อาหาร และการตลาดอาหารในโรงเรียนโดยเน้นให้มีผักและผลไม้ให้เพียงพอ มีให้มีการจำหน่ายและบริการ อาหารประเภทไขมัน น้ำตาล โซเดียมสูงเกินมาตรฐานและส่งเสริมการอ่านฉลากอาหาร

๓.๕ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้ปกครอง แม่ครัว ผู้ประกอบการ ครู บุคลากรใน โรงเรียน นักเรียน และเยาวชนผ่านการให้ความรู้และส่งเสริมกระบวนการทำโครงการหรือวิจัยกลุ่มแก่นักเรียนเพื่อพัฒนาพฤติกรรมบริโภคอย่างเหมาะสมด้วยตัวเอง พัฒนาทักษะการเฝ้าระวังทางโภชนาการ และการติดตามตรวจสอบระบบการจัดการอาหารในโรงเรียน เน้นขั้นตอนการจัดซื้อ จัดจ้าง และการใช้ วัสดุดิบให้ครบตามงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร

๔. ขอให้กระทรวงศึกษาธิการ โดย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ร่วมกับ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สำนักงานกองทุน สนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย หน่วยงานวิชาการ ชุมชน ผู้ปกครอง นักเรียนและเยาวชน ศึกษาเพื่อหารูปแบบและจัดตั้งกลไกการจัดการ การตรวจสอบ การ ประเมินผล การควบคุมคุณภาพอาหารในโรงเรียนให้เหมาะสมกับสภาวะของนักเรียนบริบทของพื้นที่โดย คำนึงถึงวัฒนธรรมและหลักศาสนา

๕. ขอให้กระทรวงศึกษาธิการ โดย สพฐ.เป็นหน่วยงานหลักร่วมกับสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ภาควิชาการ และภาคประชาชน พัฒนาระบบข้อมูลข่าวสาร ประกอบด้วยฐานข้อมูล กลไกแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระบบเฝ้าระวังสถานการณ์ด้านโภชนาการ ความปลอดภัยด้านอาหาร คุณภาพอาหาร ข้อมูลพฤติกรรมการบริโภคของเด็กและข้อมูลสุขภาพที่เกี่ยวข้องของเด็ก ระบบติดตามและประเมินผล การส่งเสริมการวิจัยและการสื่อสารสู่สาธารณะ

๖. ขอให้กระทรวงศึกษาธิการ โดย สพฐ. ร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทบพว. และปรับปรุงระบบบริหารจัดการกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา ให้ครอบคลุมโรงเรียนทุกสังกัดอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ กำหนดบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องชัดเจน และกำหนดแนวทางดำเนินงาน กำกับดูแล และติดตามประเมินผล โดยให้ความสำคัญกับอาหารในด้านคุณภาพอาหารความปลอดภัยด้านอาหาร ความมั่นคงทางอาหารให้มีปริมาณที่เพียงพอและอาหารศึกษา

๗. ขอให้เลขาธิการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ รายงานความก้าวหน้าต่อสมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งที่ ๘